

แผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีการศึกษา 2559

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

คำนำ

แผนบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2559 จัดทำขึ้นเพื่อให้มหาวิทยาลัยมีระบบในการบริหารความเสี่ยง โดยบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ทั้งในรูปของตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน เพื่อให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กร หรือยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2559 ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อวางระบบการบริหารความเสี่ยง และกลไกของแผนบริหารความเสี่ยง ผสมกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษา 2559 องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ กลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน ภายใต้เกณฑ์ข้อที่ 3 ดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ที่เป็นผลจากการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามพันธกิจของสถาบัน และให้ระดับความเสี่ยงลดลงจากเดิมเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
ปรัชญา	2
วิสัยทัศน์	2
อัตลักษณ์	2
เอกลักษณ์	2
พันธกิจ	2
เป้าประสงค์	3
ค่านิยมหลัก	3
ส่วนที่ 2 นโยบายและแนวทางในการบริหารความเสี่ยง	4
คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง	5
กระบวนการบริหารความเสี่ยง	6
การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	6
การประเมินความเสี่ยง	7
การกำหนดกิจกรรมควบคุม	9
แผนการจัดการความเสี่ยง	10
การติดตามผลการดำเนินงาน	11
ส่วนที่ 3 การดำเนินการบริหารความเสี่ยง	12
การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2559	14
การประเมินโอกาสและผลกระทบและระดับความเสี่ยง	15
แผนการจัดการความเสี่ยง/ผู้รับผิดชอบ	18

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานเป็นระบบการจัดการที่มีคุณภาพ ซึ่งในการดำเนินงานจัดการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2559 นี้ มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2558 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้านการบริหารความเสี่ยงและคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ให้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยและให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการเงิน และการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากปีการศึกษาที่ผ่านมาสำหรับความเสี่ยงที่ยังคงมีปรากฏอยู่ และในปีการศึกษา 2559

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัย ได้มีมติเห็นชอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามภารกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย รวม 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยที่สะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การทำนุบำรุง สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารและการพัฒนาสถาบัน

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงถือได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (High Performance Public Organization) และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนองค์กร เพื่อให้เป็นรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยทั่วไปแล้วการบริหารความเสี่ยงจะถูกมองว่าเป็นแนวทางการจัดการที่ต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะทางที่มีความซับซ้อนในบางครั้งการสื่อความหมายของการบริหารความเสี่ยงยังผูกติดกับการเงินเป็นหลัก ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วการบริหารความเสี่ยงเป็นแนวทางการบริหารงานที่ควรนำมาประยุกต์ใช้อยู่ตลอดเวลาแม้กระทั่งในชีวิตประจำวัน

การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีหลักการและความจำเป็นในการบริหารความเสี่ยงมาจาก

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ต้องปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2548 หมวดที่ 3 มาตราที่ 9 (1) กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นล่วงหน้า

2. มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ที่กำหนดให้ส่วนราชการจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษานำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง จึงจัดให้มีการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการต่างๆ เพื่อลดสาเหตุ และโอกาสที่มหาวิทยาลัยจะเกิดความเสียหายให้มีระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ในขณะเดียวกันได้เล็งเห็นว่าผู้บริหารยุคใหม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทการบริหารจัดการให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงควบคู่ไปกับการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่ดี

ปรัชญา : วิชาการเด่น เน้นคุณธรรม นำท้องถิ่นพัฒนาก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี

วิสัยทัศน์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในอุษาคเนย์

อัตลักษณ์ : บัณฑิตจิตอาสา พัฒนาท้องถิ่น

เอกลักษณ์ : เป็นสถาบันที่น้อมนำแนวทางการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่กำหนดในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 และ 8 ดังนี้

มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู

มาตรา 8 ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล
2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรัก และผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวน และคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ
3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
5. เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง
6. ประสานความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งใน และต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

7. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้าน และเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

8. ศึกษา วิจัย ส่งเสริม และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

เป้าประสงค์

เป้าประสงค์ที่ 1 : สร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพให้ได้มาตรฐานระดับชาติ และนานาชาติ เป็นที่ต้องการของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ

เป้าประสงค์ที่ 2 : การให้บริการวิชาการได้ตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และการแสดงผลงาน ด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับชาติและนานาชาติ

เป้าประสงค์ที่ 3 : การสร้างสรรค์ผลงานวิจัยให้เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

เป้าประสงค์ที่ 4 : เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ค่านิยมหลัก

“VALAYA”

V : Visionary	=	เป็นผู้รอบรู้
A : Activeness	=	ทำงานเชิงรุก ริเริ่มสร้างสรรค์
L : Like and learn	=	สนใจใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
A : Adaptive	=	ปรับตัวได้ดีพร้อมพัฒนาการเปลี่ยนแปลง
Y : Yields	=	สร้างผลงานเป็นที่ประจักษ์
A : Acceptance and Friendliness	=	เป็นที่ยอมรับในการเป็นกัลยาณมิตร

ส่วนที่ 2

นโยบายและแนวทางในการบริหารความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่เป็นไปตามข้อกำหนดของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2554 ข้อ 6 และได้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(หลักธรรมาภิบาล) มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยมีการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่มหาวิทยาลัยจะเกิดความเสียหายหรือขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ตามยุทธศาสตร์ และแนวทางในการบริหารมหาวิทยาลัยตามนโยบายของสภามหาวิทยาลัยให้ประสบผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดและเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
2. การบริหารความเสี่ยงต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานที่กำหนด มีการติดตามและประเมินผลด้วยวิธีที่เหมาะสม มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
3. การบริหารความเสี่ยงต้องบูรณาการความเสี่ยงควบคู่ไปกับการควบคุมภายใน เพื่อป้องกันความเสียหายในด้านต่างๆ
4. ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกระดับต้องตระหนัก ให้มีความสำคัญ และมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง
5. การปฏิบัติหรือการดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้ถือเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามปกติ
6. นำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือนวัตกรรมการบริหารความเสี่ยงมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน การบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เพื่อรองรับการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเหตุการณ์
7. มีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงตามสถานะเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. มีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงแบบกัลยาณมิตร

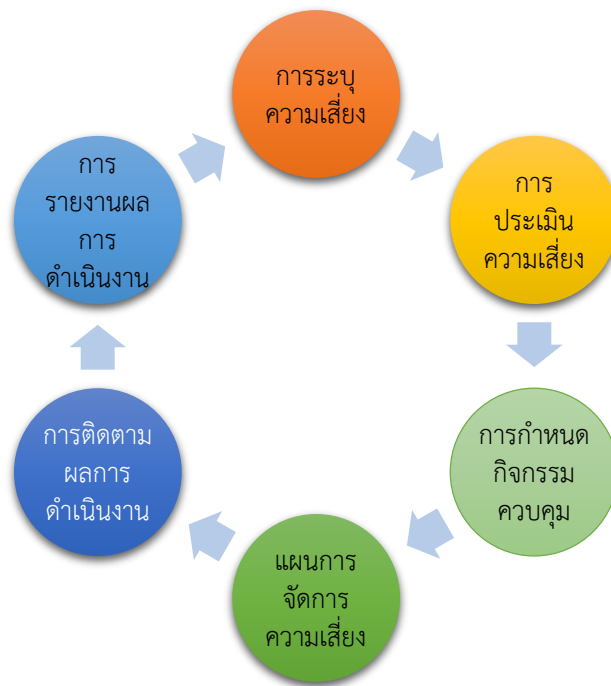

คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องของการบริหารความเสี่ยง

- **ความเสี่ยง (Risk)** หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ (COSO : Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)
- **การจัดระดับความเสี่ยง (Risk Rating)** คือการนำความเสี่ยงที่ประเมินได้มาจัดซึ่งมีอยู่ 3 ระดับ คือ ต่ำ สูง และสูงมาก เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารสำหรับการเลือกจัดการกับความเสี่ยง ที่มีระดับความสำคัญก่อน
- **เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner)** คือ หน่วยงานที่ทำให้เกิดความเสี่ยง หรือหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากความเสี่ยงที่ถูกระบุขึ้น และเป็นผู้ประเมินความเสี่ยง/จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง /ให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผลการบริหารความเสี่ยงบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
- **แผนผังความเสี่ยง (Risk Map)** คือ แผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ความเสี่ยงกับความเสียหาย สาเหตุกับ ความเสี่ยง สาเหตุกับสาเหตุและระดับความรุนแรง/ผลกระทบ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
- **ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงหลัก (KRI : Key Risk Indicator)** คือ มาตรวัดหรือ จุดเตือนภัย (Trigger Point) ของระดับหรือสถานะความเสี่ยง เพื่อใช้ประเมินสถานะของความเสี่ยง และประสิทธิผลของแผนบริหารความเสี่ยง และต้องสอดคล้องกับ Risk Appetite และ Risk Tolerance
- **ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite)** คือ การกำหนดระดับความเสี่ยงในเชิงปริมาณหรือคุณภาพที่องค์กรจะสามารถยอมรับ ความเสียหาย/สูญเสียจากรisk โดยกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมายในแผนปฏิบัติการประจำปีหรือตามตัวชี้วัดขององค์กร ซึ่งไม่ควรต่ำกว่าค่า “ระดับ 3”
- **ช่วงเบี่ยงเบนของระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Tolerance)** คือการกำหนดค่าช่วงเบี่ยงเบนของระดับความเสี่ยงที่ยังคงอยู่ในระดับที่องค์กรยังสามารถยอมรับได้เช่น + 5% หรือ +1 เดือน เป็นต้น โดยกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมายในแผนปฏิบัติการประจำปี หรือตามตัวชี้วัดขององค์กร ซึ่งอาจจะเท่ากับหรือต่ำกว่าค่า “ระดับ 3” ได้
- **ความเสี่ยงขั้นต้น (Gross Risk)** คือ ระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น (ก่อนที่จะมีการควบคุม) ซึ่งจะทำการดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์
- **ความเสี่ยงคงเหลือ (Residual Risk)** คือ ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่ หลังจากใส่การควบคุมที่มีอยู่เข้าไปในการบริหารงานแล้ว ซึ่งหากยังคง เหลืออยู่ในระดับสูง-สูงมาก หน่วยงานก็ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษและจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อไป

กระบวนการในการบริหารความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้นำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้เป็นแนวทางในการวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานในทุกๆระดับ และบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัยโดยมีกระบวนการ ดังผังภาพนี้

1. การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง การระบุความเสี่ยงที่องค์กรเผชิญอยู่หรือแฝงอยู่ในกระบวนการทำงาน ซึ่งจะต้องสามารถอธิบายถึงผลกระทบความเสี่ยงหรือลักษณะความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงได้

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้หน่วยงาน/องค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยจะต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นอย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง (Root case) เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง

2. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การจำแนกและพิจารณาลำดับความสำคัญของ ความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) และนำมาพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดกับผลกระทบที่จะเกิดว่าจะเกิดความเสียหายในระดับใด ดังแผนภูมิ

ผลกระทบ	5	H	H	VH	VH	VH
	4	M	H	H	VH	VH
	3	M	M	H	H	VH
	2	L	M	M	H	H
	1	L	L	M	M	H
		1	2	3	4	5
โอกาสที่จะเกิด						

หมายเหตุ L = ความเสี่ยงต่ำ M = ความเสี่ยงปานกลาง H = ความเสี่ยงสูง VH = ความเสี่ยงสูงมาก

2.1 การประเมินโอกาส เป็นการพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง หรือ เรียกว่า ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในระดับหน่วยรับตรวจ (หรือ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์)

โอกาสที่จะเกิดขึ้น (เฉลี่ย)	การแปลโอกาสที่จะเกิด	ระดับคะแนน
1 ครั้งในรอบ 1 เดือน	สูงมาก	5
1 ครั้งในรอบ 6 เดือน	สูง	4
1 ครั้งในรอบ 1 ปี	ปานกลาง	3
1 ครั้งในรอบ 3 ปี	ต่ำ	2
1 ครั้งในรอบ 5 ปี	ต่ำมาก	1

2) การประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในระดับส่วนงานย่อย (หรือหน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์)

จำนวนหน่วยงานที่มีความเสี่ยง	การแปลค่าจำนวนหน่วยงาน	ระดับคะแนน
มากกว่า ร้อยละ 80	สูงมาก	5
ร้อยละ 50.1 – 80.0	สูง	4
ร้อยละ 20.1 – 50.0	ปานกลาง	3
ร้อยละ 5.1 – 20.2	ต่ำ	2
น้อยกว่า ร้อยละ 5.0	ต่ำมาก	1

2.2 การประเมินผลกระทบ เป็นการพิจารณาความรุนแรงของผลเสียที่เกิดขึ้นจากความเสียหาย และมีผลกระทบต่อองค์กรซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยแบ่งเป็น 5 ลักษณะ คือ ด้านเวลา ด้านการเงิน ด้านชื่อเสียง ด้านความสามารถในการแข่งขัน และด้านคุณค่าและความดีงาม ดังนี้

1) ความเสียหายด้านเวลา แบ่งความเสียหายเป็น 3 ลักษณะ คือ ความล่าช้าของโครงการที่ใช้เงินลงทุนสูง (เกินกว่า 100 ล้านบาท) ความล่าช้าของโครงการสำคัญ เช่น โครงการตามยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย โครงการตามนโยบายการบริหารของมหาวิทยาลัย โครงการหลักสูตรใหม่ และความล่าช้าในการปฏิบัติงานตามปกติ

1.1) ความล่าช้าของโครงการที่ใช้เงินลงทุนสูง

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า 180 วัน	5
สูง	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ 136 - 180 วัน	4
ปานกลาง	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ 91 - 135 วัน	3
ต่ำ	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ 46 - 90 วัน	2
ต่ำมาก	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการไม่เกิน 45 วัน	1

1.2) ความล่าช้าของโครงการสำคัญ เช่น โครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย โครงการตามนโยบายมหาวิทยาลัย โครงการหลักสูตรใหม่

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการมากกว่า 360 วัน	5
สูง	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ 271 - 360 วัน	4
ปานกลาง	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ 181 - 270 วัน	3
ต่ำ	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ 91- 180 วัน	2
ต่ำมาก	ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการไม่เกิน 90 วัน	1

1.3) ความล่าช้าในการปฏิบัติงานตามปกติ

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานมากกว่า 24 วัน	5
สูง	ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน 19 - 24 วัน	4
ปานกลาง	ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน 13 - 18 วัน	3
ต่ำ	ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน 6- 12 วัน	2
ต่ำมาก	ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานไม่เกิน 5 วัน	1

2) ความเสียหายด้านการเงิน หมายถึง การที่มหาวิทยาลัยต้องสูญเสียเงิน อันเนื่องมาจากการทุจริตภายใน การถูกปรับ การชดใช้ให้คู่กรณี การซ่อมแซมครุภัณฑ์/อาคาร ที่เกิดการปฏิบัติงานที่บกพร่อง ผิดพลาด ส่วนต่างอันเนื่องมาจากการลงทุนที่ผิดพลาด หนี้สูญ การฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติ

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	สูญเสียเงินมากกว่า 10 % ของเงินสะสม	5
สูง	สูญเสียเงิน 5.0 – 9.99 % ของเงินสะสม	4
ปานกลาง	สูญเสียเงิน 2.0 – 4.99 % ของเงินสะสม	3
ต่ำ	สูญเสียเงิน 1.0 – 1.99 % ของเงินสะสม	2
ต่ำมาก	สูญเสียเงิน 0.1 – 0.99 % ของเงินสะสม	1

3) ความเสียหายด้านชื่อเสียง หมายถึง การเผยแพร่ข่าวทางลบผ่านสื่อต่าง ๆ ยกเว้นทาง Internet

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	เป็นข่าวทางลบในหนังสือพิมพ์หน้า 1 มากกว่า 5 ฉบับ	5
สูง	มีการเป็นข่าวทางลบในหนังสือพิมพ์น้อยกว่า 5 ฉบับ	4
ปานกลาง	เป็นข่าวทางลบในหนังสือพิมพ์ที่ไม่อยู่ในหน้า 1 มากกว่า 5 ฉบับ	3
ต่ำ	เป็นข่าวทางลบในหนังสือพิมพ์ที่ไม่อยู่ในหน้า 1 น้อยกว่า 5 ฉบับ	2
ต่ำมาก	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบเฉพาะภายในวไลยอลงกรณ์	1

4) ความเสียหายด้านความสามารถในการแข่งขัน แบ่งการประเมินความเสียหายเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 การประเมินในลักษณะนามธรรม ดังนี้

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	เสียทรัพยากร (เงิน เวลา บุคลากร) โดยไม่เกิดประโยชน์ และก่อให้เกิดความเสียหาย	5
สูง	เสียทรัพยากร (เงิน เวลา บุคลากร) โดยไม่เกิดประโยชน์	4
ปานกลาง	ความไม่บรรลุผลตามเป้าหมายของหน่วยงาน	3
ต่ำ	เสียโอกาสในการพัฒนา/การเพิ่มขีดความสามารถ	2
ต่ำมาก	ไม่ได้รับประโยชน์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างเต็มที่	1

5) ความเสียหาย ด้านคุณค่า และความดีงาม หมายถึง พฤติกรรมและการแสดงออกของ นักศึกษา บุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	สูญเสียอัตลักษณ์และความเป็นตัวตน	5
สูง	วไลยอลงกรณ์ฯ ได้รับการสนับสนุนน้อยลงจากสังคม	4
ปานกลาง	จำนวน นศ. สมัครเข้า วไลยอลงกรณ์ฯ ลดลง	3
ต่ำ	ประชาคม วไลยอลงกรณ์ฯ อยู่อย่างไม่เกื้อกูลกัน	2
ต่ำมาก	จำนวนกิจกรรมที่ดีและสำเร็จลดลง	1

โดยผู้รับผิดชอบจะต้องพิจารณาว่าการประเมินโอกาสและผลกระทบของปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวสามารถใช้เกณฑ์กลางของมหาวิทยาลัยในการประเมินโอกาสและผลกระทบได้หรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเกณฑ์กลางในการประเมินโอกาสและผลกระทบที่มหาวิทยาลัยกำหนดไม่สามารถใช้ประเมินโอกาสและผลกระทบของปัจจัยเสี่ยงได้ ให้เสนอเกณฑ์การประเมินโอกาสและผลกระทบใหม่ที่สอดคล้องกับปัจจัยเสี่ยงนั้นๆ

3. การกำหนดกิจกรรมควบคุม

สำหรับกิจกรรมควบคุมหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นนั้น โดยปกติจะมีอยู่ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่แล้ว เช่น การกำหนดนโยบาย การสอบทาน การบันทึกบัญชี การดูแลป้องกันทรัพย์สิน การควบคุมงาน การอนุมัติ การมอบอำนาจ การตรวจสอบ การให้คำปรึกษา/ คำแนะนำ การจัดทำเอกสารหลักฐาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน การให้รางวัลใจ เป็นต้น

เมื่อได้ประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการทบทวน วิเคราะห์ การควบคุมเดิมที่มีอยู่ก่อน ว่าได้มีการจัดการควบคุมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงไว้อย่างไร รวมทั้งพิจารณาด้วยการควบคุมที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ได้มีการนำมาปฏิบัติด้วยหรือไม่ และได้ผลเป็นอย่างไร

4. แผนการจัดการความเสี่ยง

เมื่อได้พิจารณากำหนดกิจกรรมควบคุมและผลการประเมินกิจกรรมควบคุมว่าได้เกิดผลเป็นอย่างไรบ้างแล้ว ถ้าพบว่ายังมีกิจกรรมควบคุมที่ยังไม่ทำให้ความเสี่ยงลดลงไปได้จนเป็นที่น่าพอใจหรือยังมีความเสี่ยงหลงเหลืออยู่ ควรนำกิจกรรมควบคุมนั้นมากำหนดเป็นวิธีการจัดการความเสี่ยง เพื่อใช้ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงต่อไปโดยเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงแล้วก็จะให้มีการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงในรอบแผนต่อไป

4.1 เกณฑ์การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เมื่อมหาวิทยาลัยประเมินความเสี่ยงและระดับโอกาสและผลกระทบแล้ว จึงจัดลำดับความเสี่ยงแล้วกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงต่อไป รายละเอียดดังนี้

- 1) ระดับความเสี่ยงต่ำ เป็นระดับความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับได้ไม่จำเป็นต้องเสนอกิจกรรมบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติมโดยให้ดำเนินการตามกิจกรรมควบคุมเดิม
- 2) ระดับความเสี่ยงปานกลาง เป็นระดับความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยพอยอมรับได้ แต่จำเป็นต้องมีการติดตามเฝ้าระวัง หรือทบทวนมาตรการเดิมที่มีอยู่ เพื่อไม่ให้ระดับความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย
- 3) ระดับความเสี่ยงสูง เป็นความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับไม่ได้ และต้องจัดการให้อยู่ในระดับยอมรับได้โดย การเสนอกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติม
- 4) ระดับความเสี่ยงสูงมาก เป็นความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับไม่ได้ และต้องจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับ โดยการเสนอมาตรการบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติมทันที

4.2 จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง จากปัจจัยเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูงมากและสูง ไม่เกิน 3 ปัจจัย ของแต่ละยุทธศาสตร์ โดยดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดปัจจัยเสี่ยง กำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดปัจจัยเสี่ยงก่อนและหลังการบริหารความเสี่ยง กำหนดกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งกำหนดช่วงเวลาการดำเนินการและผู้รับผิดชอบ โดยกิจกรรมการบริหาร ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ขอให้ฝ่ายที่รับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์หลักเป็นผู้ประสานงานในการดำเนินงาน ติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงาน

5. การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงแบ่งเป็น 2 ลักษณะ

5.1. การติดตามระหว่างการปฏิบัติงาน เป็นการติดตามจากผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยง

5.2. การติดตามผลเป็นรายครั้ง ได้กำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดปัจจัยเสี่ยงในรอบ 6 เดือน และ 9 เดือน และมีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดปัจจัยเสี่ยง ในรอบ 12 เดือน และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต่อไป

6. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ได้กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย 2 ครั้ง/ปี

ส่วนที่ 3

การดำเนินการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

3.1 การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง ในปีการศึกษา 2559 โดยแสดงรายละเอียดการปฏิบัติตามแนวทางการขับเคลื่อนระบบการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนที่รับผิดชอบ พันธกิจหลักของสถาบันร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน ซึ่งผู้บริหารระดับสูงต้องมีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดนโยบาย หรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยง

ในปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีการนำระบบบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้ในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ อันจะลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย ให้อยู่ในระดับองค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อทำหน้าที่ ในการกำหนดนโยบาย วางแผนและติดตามระบบบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย โดยมีรองอธิการบดี ทำหน้าที่เป็นประธานผู้บริหารหน่วยงานสายสนับสนุน

2) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ในการดำเนินการระบุ จัดทำ และทบทวนความเสี่ยง โดยจัดประชุมเพื่อระดมสมอง การใช้ข้อมูลอดีต การใช้รายงานการตรวจสอบจาก แบบสอบถามควบคุมภายใน การวิเคราะห์ความผิดพลาดที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ระบบงาน และการวิเคราะห์ สถานการณ์ที่ผ่านมา เพื่อสนับสนุนระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ซึ่งมี 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยที่สะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การทำนุบำรุง สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารและการพัฒนาสถาบัน

3) มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่บรรลุเป้าหมายในการบริหารงาน และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงของมหาวิทยาลัย เพื่อใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญก่อนไปทำแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเกิดความเสียหาย อีกทั้งได้พิจารณากำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อจัดทำ แผนพัฒนา/ผลการพัฒนา และรายงานต่อที่ประชุมเป็นระยะ ๆ

4) มีการจัดการความเสี่ยง โดยการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีการกำหนดมาตรการควบคุม ความเสี่ยง โดยกำหนดมอบหมายผู้รับผิดชอบ และกำหนดระยะเวลาในการแล้วเสร็จ ซึ่งคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยง ได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อเป็น

แนวทางในการดำเนินงานด้านบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย และได้มีการวิเคราะห์จุดอ่อนและ/หรือข้อเสนอแนะต่างๆ พร้อมทั้งแนวทางการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

5) มีการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง โดยมีการติดตามและรายงานผลตามแผนการบริหารความเสี่ยง ในส่วนของการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ได้มีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ คือ

5.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของสถาบันร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน

5.2 มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานด้านบริหารความเสี่ยง

5.3 มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.4 มีการจัดการความเสี่ยง โดยการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

5.5 มีการดำเนินงานติดตามการบริหารความเสี่ยง ภายในหน่วยงานย่อยของมหาวิทยาลัย โดยรอบ 6 เดือน, 9 เดือน และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

3.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีการศึกษา 2559

3.2.1 ปัจจัยเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร และพิจารณาผลการดำเนินงานตามแผน บริหารความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2558 และข้อสังเกตข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ระดับมหาวิทยาลัยแล้ว ได้กำหนดปัจจัยเสี่ยงที่จะบริหารความเสี่ยง ปีงบประมาณ 2559 ดังนี้

ความเสี่ยง (ภารกิจหลัก/กิจกรรม)	ปัจจัยเสี่ยง
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน	
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยที่สะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	
ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	1. บทความเผยแพร่ ระดับชาติ/นานาชาติ สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์น้อยกว่าสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2. ความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยร่วมกับองค์กรภายนอกยังมีน้อย ทำให้ได้รับงบประมาณวิจัยจากภายนอกน้อย
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	
ด้านการบริการวิชาการ	- ความสนใจของประชาชนที่ต้องการพัฒนาด้านบริการวิชาการน้อย ทำให้กลุ่มเป้าหมายของผู้ร่วมโครงการไม่เป็นไปตามแผน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การทำนุบำรุง สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ	
ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	- ค่านิยมของเยาวชนในปัจจุบัน เน้นวัตถุนิยมไม่สนใจศิลปวัฒนธรรม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารและการพัฒนาสถาบัน	
ด้านการบริหารจัดการ	1. สภาวะทางเศรษฐกิจทำให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษาและบุคลากร - ภัยจากบุคคลภายนอกที่เข้ามาในพื้นที่ VRU 3. ฐานข้อมูลออนไลน์ของ สกอ. จำกัดการเข้าถึงข้อมูลลดลง - จำนวนฐานข้อมูลที่เข้าได้มีจำนวนลดลงและจำเป็นต้องจ่ายในอนาคต

3.2.2 การประเมินโอกาสและผลกระทบ และระดับความเสี่ยง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

เป้าประสงค์ : พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productive Learning) และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับนานาชาติ

กระบวนการหลัก และผลที่ต้องการ (วัตถุประสงค์)	ปัจจัยเสี่ยงที่ขัดขวาง ความสำเร็จของผลที่ต้องการ	คะแนน การประเมิน โอกาส	การประเมิน ผลกระทบ		คะแนนรวม	การแปลค่า
			คะแนน	ลักษณะ ความเสียหาย		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน						
- นักศึกษาสำเร็จ การศึกษาตาม ระยะเวลาที่กำหนด	- นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษา ตามระยะเวลาที่กำหนด	5	4	ด้านการจัดการ เรียนการสอน	20	สูงมาก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การวิจัยที่สะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

เป้าประสงค์ : สร้างผลงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ตอบโจทย์ระดับนานาชาติ และท้องถิ่น ตลอดจนการ
สร้างชุมชนอุดมปัญญา

กระบวนการหลัก และผลที่ต้องการ (วัตถุประสงค์)	ปัจจัยเสี่ยงที่ขัดขวาง ความสำเร็จของผลที่ต้องการ	คะแนน การประเมิน โอกาส	การประเมิน ผลกระทบ		คะแนนรวม	การแปลค่า
			คะแนน	ลักษณะ ความเสียหาย		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยที่สะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น						
- บทความเผยแพร่ ระดับชาติ/นานาชาติ สายมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์มีจำนวน เพิ่มมากขึ้น	1. บทความเผยแพร่ ระดับชาติ/นานาชาติของ มหาวิทยาลัย สาย มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์น้อยกว่าสาย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3	4	ด้านการวิจัยและ งานสร้างสรรค์	12	สูง
- ผลงานวิจัยจาก องค์กรภายนอกเพิ่ม สูงขึ้น	2. ความร่วมมือทางวิชาการ และวิจัยร่วมกับองค์กร ภายนอกยังมีน้อย ทำให้ได้รับ งบประมาณวิจัยจากภายนอก น้อย	5	4	ด้านการวิจัยและ งานสร้างสรรค์	20	สูงมาก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

เป้าประสงค์ : พันธกิจสัมพันธ์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น (Local Engagement) โดยสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อร่วมกันศึกษาและแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย

กระบวนการหลัก และผลที่ต้องการ (วัตถุประสงค์)	ปัจจัยเสี่ยงที่ขัดขวางความสำเร็จของผลที่ต้องการ	คะแนนการประเมินโอกาส	การประเมินผลกระทบ		คะแนนรวม	การแปลค่า
			น้ำหนัก	ลักษณะความเสียหาย		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น						
- ประชาชนมีความสนใจในการเข้าร่วมด้านบริการวิชาการเพิ่มมากขึ้น	1. ความสนใจของประชาชนที่ต้องการพัฒนาด้านบริการวิชาการน้อย ทำให้กลุ่มเป้าหมายของผู้ร่วมโครงการไม่เป็นไปตามแผน	4	3	ด้านการบริการวิชาการ	12	สูง
	2. ความร่วมมือด้านบริการวิชาการกับหน่วยงานภายนอก	4	2	ด้านการบริการวิชาการ	8	ต่ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การทำนุบำรุง สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ

เป้าประสงค์ : ทำนุบำรุง เผยแพร่ สืบสานวัฒนธรรมของท้องถิ่น ภูมิปัญญาของชาติมิให้สูญหายไปในยุคของสังคมพหุ

กระบวนการหลัก และผลที่ต้องการ (วัตถุประสงค์)	ปัจจัยเสี่ยงที่ขัดขวางความสำเร็จของผลที่ต้องการ	คะแนนการประเมินโอกาส	การประเมินผลกระทบ		คะแนนรวม	การแปลค่า
			น้ำหนัก	ลักษณะความเสียหาย		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การทำนุบำรุง สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ						
- เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น	- ค่านิยมของเยาวชนในปัจจุบัน เน้นวัตถุนิยมไม่สนใจศิลปวัฒนธรรม	5	1	ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	5	ต่ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การบริหารและการพัฒนาสถาบัน

เป้าประสงค์ : พัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล ยกกระตบธรรมเนียมปฏิบัติ คุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน และการบริการ การมีความรับผิดชอบตอสังคม

กระบวนการหลัก และผลที่ต้องการ (วัตถุประสงค์)	ปัจจัยเสี่ยงที่ขัดขวาง ความสำเร็จของผลที่ ต้องการ	คะแนน การประเมิน โอกาส	การประเมิน ผลกระทบ		คะแนนรวม	การแปลค่า
			พหุโทษ	ลักษณะ ความเสียหาย		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารและการพัฒนาสถาบัน						
มหาวิทยาลัยจัดหารายได้เพิ่มขึ้น	1. สภาวะทางเศรษฐกิจทำให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	5	4	ด้านการบริหารจัดการ	20	สูงมาก
	2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษาและบุคลากร - ภัยจากบุคคลภายนอกที่เข้ามาในพื้นที่ VRU	4	1		4	ต่ำ
	3. ฐานข้อมูลออนไลน์ของสกอ. จำกัดการเข้าถึงข้อมูลลดลง - จำนวนฐานข้อมูล que เข้าได้มีจำนวนลดลงและจำเป็นต้องจ่ายในอนาคต	2	1		2	ต่ำ

หมายเหตุ

คะแนน 1 เท่ากับ ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (มีค่าระหว่าง 1 - 9 คะแนน)

คะแนน 2 เท่ากับ ความเสี่ยงที่สูง (มีค่าระหว่าง 10 - 19 คะแนน)

คะแนน 3 เท่ากับ ความเสี่ยงที่สูงมาก (มีค่าระหว่าง 20 - 25 คะแนน)

เลือกกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง (อยู่ในระดับ 2 หรือ 3) ต้องนำมาจัดการความเสี่ยงต่อไป

แผนการจัดการความเสี่ยง/ผู้รับผิดชอบ

ลำดับ	ความเสี่ยง		การจัดการความเสี่ยง	กำหนดเสร็จ	โครงการ/ งบประมาณ	ผู้กำกับติดตาม/ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน						
1	ด้านการจัดการเรียนการสอน	- นักเรียนไม่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	- จัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่เพื่ออธิบายโครงสร้างหลักสูตร กฎ ระเบียบต่างๆ - จัดทำคู่มือนักศึกษา - จัดทำคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา - จัดบริการหน้าเคาเตอร์เพื่อตอบปัญหาการจัดการเรียนการสอน - มีการติดตามทวงผลการเรียนเมื่อครบกำหนดส่งผลการเรียน	- ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 - ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 - หลังจากครบกำหนดการส่งผลการเรียน 1 สัปดาห์	โครงการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่/ 50,000 บาท	- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ลำดับ	ความเสี่ยง	สาเหตุ(ปัจจัย) ของความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง	กำหนดเสร็จ	โครงการ/ งบประมาณ	ผู้กำกับติดตาม/ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยที่ส่งเสริมความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น						
2	ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	1. บทความเผยแพร่ ระดับชาติ/ นานาชาติ สานุมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์น้อยกว่า สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สนับสนุนทุนการนำเสนอและเผยแพร่งานวิจัย	ก.ค. 60	670,000 บาท	- สถาบันวิจัยและพัฒนา
		2. ความร่วมมือทางวิชาการ และวิจัยร่วมกับองค์กรภายนอก ยังมีน้อย ทำให้ได้รับ งบประมาณวิจัยจากภายนอก น้อย	โครงการจัดประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ - แสวงหาความร่วมมือเครือข่ายวิชาการ-วิจัย และงบประมาณ ในลักษณะงบประมาณภายนอก หรือ Matching-Fund - การให้บริการด้านการวิจัยและองค์กรภายนอก	ก.ค. 60	100,000 บาท	- สถาบันวิจัยและพัฒนา

ลำดับ	ความเสี่ยง	สาเหตุ(ปัจจัย) ของความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง	กำหนดเสร็จ	โครงการ/ งบประมาณ	ผู้กำกับติดตาม/ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น						
3	ด้านการบริการวิชาการ	- ความสนใจของประชาชนที่ ต้องการพัฒนาด้านบริการ วิชาการน้อย ทำให้กลุ่มเป้าหมาย ของผู้ร่วมโครงการไม่เป็นไปตาม แผน	1. ประสานงานผู้ร่วมโครงการล่วงหน้า 2. จัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย	30 ก.ย. 2560	-	- สำนักส่งเสริมการเรียนรู้และ บริการวิชาการ

ลำดับ	ความเสี่ยง	สาเหตุ(ปัจจัย) ของความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง	กำหนดเสร็จ	โครงการ/ งบประมาณ	ผู้กำกับติดตาม/ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารและการพัฒนาสถาบัน						
4	ด้านการบริหารจัดการ	- สภาวะทางเศรษฐกิจทำให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณไม่ เป็นไปตามเป้าหมาย	1. มหาวิทยาลัยต้องมีการจัดหารายได้ในส่วน ต่างๆ เช่น - การจัดหารายได้จากทรัพย์สิน - การจัดหารายได้จากการบริการวิชาการ - การจัดหารายได้จากการวิจัย - การพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรในการดึงดูด ผู้เรียน	-	-	- กองนโยบายและแผน